N°. 34. **A°. 1834.**

DINGSDAG, DEN 29sten APRIL.

NIEUWE SURINAAMSCHE COURANT EN LETTERKUNDIG DAGBLAD.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den* 26 *April* 1834.

Namens Zijne Excellentie, den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, wordt hierbij bekend gemaakt, dat door het Departement van Kolonien is uitgevaardigd het navolgend

Berigt voor Zeevarenden.

»Wordt bij deze bekend gemaakt:

»Dat, vermits het genoegzaam geheel wegspoelen van Braamspunt, de Baak die geplaatst is geweest bij de ingang der rivier *Suriname*, is weggenomen:

»Dat, bij het plaats gehad hebbend onderzoek deswege, gebleken is, dat de gesteldheid van den grond niet toe laat om de Baak weder op te rigten op eene plaats alwaar dezelve voor de scheepvaart van wezenlijk nut zijn kan:

»Dat echter ter vervanging van de Baak reeds de noodige maatregelen genomen zijn, om twee ijzeren boeijen van de gedaante van booten op eenen bepaalden afstand in zee te leggen; welke ijzeren boeijen zullen voorzien worden van masten, koperen vlaggen en koperen hoepelbollen; — zullende in tijd en wijle de nadere bijzonderheden deswege worden bekend gemaakt;

»Dat inmiddels en om te strekken tot hulp van de scheepvaart, door eene commissie van koopvaardij Kapiteins, te dien einde door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal benoemd, de navolgende teekenen ter verkenning van de kust van *Suriname* zijn opgegeven, op welke men vermeent zich te kunnen verlaten; komende dezelve meerendeels overeen met hetgeen te dien aanzien is opgegeven in de beschrijving van *Guyana*, uitgegeven te *Amsterdam*, in den jare 1824, bij de Wed. GERARD HULST VAN KEULEN:

»» Eenig schip, land makende en zich niet aan de *Marowijne* verkend hebbende, kan zich in 3½ à 4 vadem water verkennen aan de *Post Oranje*, die tien mijlen beoosten *Braamspunt* ligt (de verheden zijn uitgedrukt in zee-mijlen van 15 in een graad; de koersen en peilingen zijn volgens het regt wijzend kompas). Men ziet dáár de gebouwen van de Post, benevens, tusschen de boomen door de Vlaggenstok, van welke, volgens de gegeven orders, de Nederlandsche vlag den geheelen dag door moet waaijen.

»» Drie of vier mijlen beoosten deze Post heeft men, op 3 of 3½ vadem diepte, stekgrond met gele schulpjes, zoo groot als een nagel, zeer naar foelie gelijkende; tusschen beiden ook graauw zand en een enkele St. Jacobs schulp.

»» Post Oranje gepasseerd zijnde, houdt men zoo na mogelijk langs den wal en verkent zich aan de *Motkreek*, die zeven mijlen beoosten de *Suriname* ligt en alwaar ook eenen militairen post is. De gebouwen der *Motkreek* kan men, als het weder eenigzins helder is, altijd te zien krijgen op 4 à 5 vademen water, aangezien het daar diep is, mits oppassende om dan weder bij tijds uit den wal te sturen, om niet tegen de modderbank aan te loopen: *Deze* modderbank strekt zich uit in een ovaal half-rond: dezelve neemt zijn begin ééne mijl ten oosten, van de *Motkreek*; eindigt 1 mijl ten westen van de *Warrappakreek*, en strekt ver in zee uit.

»» Men behoeft echter niet bevreesd te zijn al mogt men ook eens den grond raken, dewijl dezelve hier enkel uit zachte modder bestaat en men op het oogenblik, dat men om de Noord houdt, dieper water bekomt.

»» De eerste gebouwen die men na het passeren der *Motkreek* te zien krijgt, zijn *twee* langwerpige katoenloodsen en eene hooge loods met een cylinder-molen op dezelve, dewelke zich opdoet als een toren; de *twee* eerstgenoemde loodsen staan ten oosten, en die met den toren ten westen van de *Matappicakreek;* langs de kust zeilende, kan men dezen toren, bij eene heldere lucht, altijd op 4½ vadem water zien, terwijl men denzelven nog onderscheiden kan als reeds al de gebouwen die bij dezelve staan uit het gezigt verdwenen zijn.

»» De *Matappicakreek* is uit zee niet te zien; opgemelde gebouwen echter zijn duidelijk door den kijker te erkennen, en met heldere lucht zelfs met het bloote oog. Van *Post Oranje* tot aan de *Warrappakreek* doet het land zich op als gebroken te zijn, doordien hetzelve hier en daar gecultiveerd is en hier en daar bosch is neergehakt.

»» Aan de *Warappakreek*, dewelke 4½ à 5 mijlen beoosten *Braamspunt* ligt, ziet men op 5 vadem water vele Plantaadjen: dezelve kreek gepasseerd zijnde, begint het bosch of land eene meer effene gedaante aan te nemen zijnde het land tusschen de *Warappakreek* en *Braamspunt* niet gecultiveerd.

»» Indien men met het vallen van den avond of met een ebgetij zich hier omstreeks bevindt, doet men best om de Noord te houden en in 4 vadem ten anker te komen, in plaats van bij te draaijen, in welk laatst geval men door den stroom bewesten de *Suriname* kan gedreven worden.

»» De *Warappakreek* gepasseerd zijnde, kan men in den wal loeren; het water wordt aldaar dieper, en het is alsdan noodzakelijk zoo digt langs den wal te zeilen als het diep gaan van het schip zulks toelaat.

»» Na eenigen tijd voortzeilends, krijgt men spoedig een dorgeboomte en vervolgens het valsch *Braamspunt* in het gezigt, als wanneer noordwaarts aangehouden moet worden, om rond de modderbank van *Suriname* te zeilen.

»» Valsch *Braamspunt* of het *Krabben bosch*, vertoont zich, van om de oost komende, als een steil afgekapte hoek, en blijft men alleen het land daar bewesten tot *Braamspunt* eenen geruimen tijd vrij zien, tot dat het zijwaardsch bosch of land ten westen der rivier te voorschijn komt.

»» De grond op de midden en buitenkant van de modderbank is zacht, doch meer naar binnen is dezelve stijver.

»» Van de punt steekt een hard Zandrift af, om de noord, van omtrent ééne mijl lengte; op hetzelve heeft men 17 voeten bij hoog water.

»» Voor den mond der rivier *Suriname*, willende ankeren, dient men den oostelijken hoek der rivier in het Z. Z. O. of Z. O. ten Z. te brengen op ruim 2 vadem afstands; men heeft daar 3½ vadem met laag water.

»» Met nieuwe en volle maan is het bij *Braamspunt* hoog water ten 6 uren, en op de gemelde ankerplaats zet het vloedgetij om de Zuid tot Z. Z. O en de eb om de Noord N. N. W.; men kan dus altijd weten wanneer men voorvloed heeft en dus de beste gelegenheid om naar binnen te zeilen.

»» Een koers of peiling op te geven om de rivier *Suriname* binnen te zeilen, is niet wel doenlijk, om reden dat de westwal dagelijks aangroeit en de lij modderbank, meer ten oosten aanspoelt; terwijl de loefwaardsche Bank die men den naam geeft van *de Modderbank van Suriname*, ten oosten afspoelt en zich verder ten westen uitzet.

»» Veeljarige ondervinding als de beste leidsman, doet, om de Modderbank rond te zeilen, ten deze aanraden, het veelvuldig en aanhoudend gebruik maken van het lood.

»» Wordt de grond stijf, zoo moet men afhouden tot dat dezelve zachter wordt, krijgt men zand, dan is het gevaar digt bij.

»» Bij het binnenkomen is het noodzakelijk den loefwal te houden; moetende men steeds bedacht zijn, om de rivier nimmer met laag water of ebgetij in te zeilen, maar daartoe de voorvloed afwachten, uit aanmerking der geringe diepte van water, welke men aldaar aantreft.

»» Eenmaal het vaarwater zoo verre ingezeild zijnde, dat men de rivier geheel open heeft, alsdan kan men aldaar in 4 vadem water ten anker komen, of de reis naar *Paramaribo* voortzetten.

»Van wege het Departement voornd.,

» *De Secretaris Generaal*,

» A. BROCX."

De Gouvernements Secretaris der Kolonie SURINAME,

G. A. VAN DER MEE.

Gouvernements Secretarij.

Paramaribo, *den* 25 *April* 1834.

Alzoo ABRAHAM VAN GELDER Hz., zich bij rekeste aan den Gouverneur Generaal heeft geadresseerd, met verzoek om te mogen verkrijgen *Brieven van Manumissie*, voor den Slaaf Cadet, aankomende GEBROEDERS VAN GELDER.

Zoo is het, dat de Gouverneur Generaal goedgevonden heeft, alvorens hierop te disponeren, op te roepen alle degenen, welke vermeenen mogten eenige redenen te hebben zich daartegen te verzetten, om binnen den tijd van *drie* weken, na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie ter Gouvernements Secretarij aanteekening te doen; zullende na verloop van dien tijd, de verzochte *Brieven van Manumissie*, verleend worden.

De Gouvernements Secretaris,

G. A. VAN DER MEE.

Militair Bureau.

Den 25 *April* 1834.

Door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, is bij de Schutterij van *Paramaribo*, behoudens het Kommandement zijner Kompagnie, tot *Adjudant* benoemd, de *Kapitein* bij dezelve Schutterij, JOHANNES HELB.

De Eerste Luitenant Adjudant,

R. H. ESSER.

Militair Bureau.

Den 26 *April* 1834.

Door Z. M. den Koning, zijn bij besluit van den 4den Februarij 1834, n°. 93, benoemd en aangesteld:

1°. Tot *Majoor der Artillerie*, in plaats van den overleden Majoor D. W. BURSTELER, de oudste Kapitein bij dat Wapen op *Curaçao* dienende, PIETER CHRISTIAAN SIMON, onder bepaling dat hij tevens zal zijn belast, met het Kommando van de Kompagnie Artillerie, dienende te *Suriname*.

2°. Tot *Kapitein*, de Eerste Luitenant der Artillerie, SIMON LEONARD PLATS, dienende bij dat Wapen te *Curaçao*.

3°. Tot *Eersten Luitenant* bij het gezegde Wapen, de oudste Tweede Luitenant, JAN B PIETER WILLEM 's GRAEUWEN, dienende bij de Kompagnie Artillerie, garnizoen houdende te *Suriname*.

De Eerste Luitenant Adjudant,

R. H. ESSER.

NIEUWSTIJDINGEN.

EXTRACTEN uit Nederlandsche Dagbladen, tot en met 14 Maart.

— Men verzekert uit 's Hage, dd. 10 Maart, dat de Regering bedacht is om maatregelen van voorziening te nemen, ter voorkoming van ongelukken en gevaar, waaraan de schepen in de haven van het Nieuwe Diep bij de jongste stormen zijn blootgesteld geweest.

Volgens de Zwitsersche dagbladen, zijn, bij het voorzittend kanton op den 1sten Maart, twee nota's van het Sardinisch en Badensch gouvernement ingekomen, waarbij ernstig op de verwijdering der uitgewekenen, die thans de rust der naburige staten bedreigen, wordt aangedrongen. In de eerste derzelve zoude onder anderen voorkomen, dat de tegenwoordige toestand van Zwitserland niet meer die waarborgen oplevert, welke iedere staat geregtigd is van zijne naburen te vorderen, en dat men dus zoo wel in het bijzonder belang van het bondgenootschap, als ten algemeenen nutte, verpligt is de oorzaak, waaruit dit gevaar ontstaat, uit den weg te ruimen. Indien men nu al niet gemagtigd is, om dadelijk alle de maatregelen te nemen, die de openbare veiligheid kan vorderen, indien er bepaaldelijk eenige zijn, waarover men vooraf gemeenschappelijk moet beraadslagen, dan toch hoopt het Sardinisch bestuur, dat het voorzittend kanton de noodzakelijkheid zal gevoelen, om die voorzorgen, welke onmiddelijk kunnen genomen worden, niet te verschuiven. Met den meesten ernst verlangt men alzoo dat de bedoelde uitgewekenen, door tusschenkomst van het voorzittend kanton, uit de aan Sardinien grenzende landstreken zullen verwijderd worden, en dat voorts in het gevaar, door onderscheidene andere, vrij naauwkeurig opgegevene, maatregelen worde voorzien. Ten slotte herinnert men het Zwitsersche volk aan het voorregt van onzijdigheid, dat aan hetzelve door den goeden wil der Europesche mogendheden werd verleend, doch dat tevens aan hetzelve de verpligting oplegt, de naburige staten alle mogelijke waarborgen van orde en vrede te geven. — Beide deze nota's zijn door het voorzittend kanton aan de overige bondleden medegedeeld, om daarna te worden beantwoord.

— Onder dagteekening van den 11den Februarij meldt de *Augsburgsche Zeitung* uit Konstantinopel:

» De zaken hebben alhier eene geheel onverwachte wending genomen, die de Porte blijkbaar in eenige verlegenheid bragt. Men had zich gevleid, dat de overeenkomst met Rusland gesloten eindelijk vergeten was, dat men althans daartegen geene nadere bedenkingen zoude inbrengen. Intusschen schijnt nu de Engelsche regering op hare vroegere vorderingen terug te komen, en het als een punt van eer te beschouwen, dat de Sultan genoodzaakt worde de verbindtenis met het Russisch bestuur gesloten te verbreken. Dit berigt vond in den beginne zeer weinig geloof, doch wordt thans met zooveel vertrouwen ook bij de onderscheidene legatien opgenomen, dat men daaraan naauwelijks kan twijfelen. Na de vergeefsche pogingen, vroeger aangewend, zoude men thans eenen hoogeren toon hebben aangenomen, en van den sultan, genoegzaam dreigend, een beslissend antwoord hebben gevraagd. Men zegt bepaaldelijk, dat de Engelsche gezant onlangs eene nota aan de Porte heeft overhandigd, waarin de bedenkingen zijner regering tegen het traktaat van 8 Julij nogmaals zijn uiteengezet, en daarvoor voldoening wordt verlangd. Intusschen vraagt de Divan, wat alle deze mededeelingen beoogen, waar het geschreven staat dat men de toestemming van derden behoeft, om tot eigenbehoud overeenkomsten te treffen? De Porte gevoelt volkomen de vernedering die men haar wil doen ondergaan, en wanneer het haar al aan kracht ontbreekt, om met den trots van het beleedigd zelfgevoel te antwoorden, dan toch blijft zij voor alle bedreigingen en vertoogen doof. Men verzekert dat in den Divan, toen deze laatste aanmatiging van het Engelsch gouvernement ter sprake kwam, eene ongewone beweging heerschte, en de anders zoo bedaarde Muzelmannen zich de bitterste verwijtingen tegen de Engelsche natie lieten ontvallen. Gewis zullen deze onderhandelingen ook in het Engelsch parlement ter tafel worden gebragt; en het is daarom welligt niet ondienstig, de natie vooraf in staat zij te beoordeelen, of het tegenwoordig bestuur hare ware belangen behartigd, door op alle wijze de genegenheid der overige volken van haar af te wenden. Handel en nijverheid worden door vriendschappelijke betrekkingen bevorderd, en hoe zullen deze worden aangekweekt, wanneer het Engelsch kabinet, in plaats van met andere overeen te stemmen, zich dagelijks meer en meer verwijdert! Frankrijk, dat trouwens het Britsche rijk weinig voordeel zal aanbrengen, uitgezonderd, worden alle natien van het vaste land het Engelsch bestuur ongenegen, en indien hetzelve op den tegenwoordigen weg voortgaat, zal de natie welligt eerlang in de Levant geheel zijn uitgesloten."

— Het *Journal de Francfort* heeft dezer dagen een vertoog medegedeeld, hetwelk namens de ingezetenen van het eiland Samos ter plaatsing aan hetzelve was ingezonden, ten einde aan Europa te doen zien, dat in de geschillen tusschen die ingezetenen en de Porte het regt aan de zijde der eerstgenoemden is, en om de belangstelling van diegenen op te wekken, welke ten laatste over het lot van Samos zullen moeten beslissen. De bezwaren der Samioten tegen de Turksche regering worden in dat stuk aldus opgegeven:

» Er worden tegenwoordig te Konstantinopel oorlogsschepen uitgerust, bestemd om Samos te gaan blokkeren, en eene landing op het eiland te bewerkstelligen, ten einde de bewoners te dwingen om den vorst *Staffavachi-Vogordi*, welke door den Sultan tot vorst van Samos benoemd is, als zoodanig te erkennen. Een ieder weet van wat gebeurtenissen Samos het tooneel geweest is, sedert het begin van de Grieksche omwenteling. Dit eiland, door deszelfs ligging van het overige Griekenland, hetwelk zijne onafhankelijkheid verkreeg, afgescheiden moetende worden, heeft zich aan zijn lot onderworpen, en zich laten welgevallen om eene jaarlijksche schatting van 400,000 piasters aan den Sultan te betalen in plaats van de vroegere 200,000. Toen regeerde het zich zelf; alleen had het, op uitnoodiging zijner primaten één enkelen Turk toegelaten, die den titel van Aga voerde, van den raad der ouden afhankelijk was en de Samioten beschermde tegen de kwellingen en onderdrukkingen der Turken, die van tijd tot tijd het eiland bezochten. Deze Aga, die door hen bezoldigd werd, bemoeide zich volstrekt niet met hunne inwendige aangelegenheden, waarvan het beheer geheel en al aan hunne Primaten en regters was opgedragen. Onder de heerschappij der Turken teruggekeerd, betaalde Samos zijne schatting van 400,000 piasters, onder de stilzwijgende voorwaarde dat het geen anderen Turk dan den gemelden *Aga* zoude behoeven toe te laten, en hoe zoude het dan nu kunnen besluiten om eenen *Pacha* te ontvangen, en wel eenen vorst, die gewoon is over Wallachijsche of Moldavische onderdanen te regeren? De bevolking van Samos bedraagt naauwelijks 40,000 zielen, die allen landbouwers zijn, en slechts met moeite de schatting kunnen opbrengen. Wat moeten dezen beginnen om den nieuwen vorst te betalen, die met zijn talrijk en gierig geslacht te Konstantinopel in weelde wil leven? Men zal in deszelfs ontzettende uitgaven, in de behoefte van een aantal tafelschuimers en gunstelingen moeten voorzien, die zijne hofhouding zullen uitmaken; men zal eenen stedehouder van den vorst op Samos moeten ontvangen, die op den Turkschen trant zal willen regeren, om veel geld naar Konstantinopel te kunnen zenden en zich zelven te verkrijgen.

»De Samioten hadden nimmer gedacht dat de Sultan en de Porte er toe zouden gekomen zijn, om de wapenen tot onderwerping van hun eiland te baat te nemen. Zij hebben besloten te volharden, ingeval van eene landing het hoofd aan de Turksche krijgsmagt te bieden, en zich onder de bouwvallen van hunne onafhankelijkheid te begraven. Zij weten het, dat deze strijd ongelijk is, en veel hagchelijker dan die van Leonides te Thermopylse of van de Zwitsers te Mogarten. Samos ligt in de nabijheid van Natolie en is geheel open en van vestingen verstoken. De Turken zullen daar wraak kunnen nemen over de vernedering die zij van Griekenland ondergaan hebben; en men zien zal er eene herhaling van de moordtooneelen op Scio en Ipsara. Indien Europa meent dat de Turken met de kleedij ook van aard veranderd zijn, dan bedriegt het zich: hun hart kent geen menschlijk gevoel en zij zijn nog dezelfden als ten tijde der Janitsaren. Altijd zullen zij zich tegen de Christenen wreed en boosaardig betoonen, gelijk dezen zich steeds als helden en martelaars zullen gedragen."

Ten slotte zeggen de Samioten:

»Het is aan de geheele Christenheid, en vooral aan de drie Mogendheden, dat wij onze klagten en beden rigten. Mogten zij bewogen zijn met het lot, dat ons bedreigt en ons bij den Sultan die voorspraak en bescherming verleenen, welke door de stem der godsdienst en der menschelijkheid evenzeer worden voorgeschreven!

— Men verzekert, dat de Heer de Talleyrand eerlang te Parijs terug komt. Wat eenigermate dit gerucht versterken kan, is de omstandigheid, dat in zijn hôtel zijne appartementen worden gereed gemaakt.

— Men leest in onderscheidene Duitsche dagbladen:

»De Gemalin van den Franschen Gezant Lord Minto, welke gedurende jaar en dag in doodsgevaar aan een, uit de ruggegraat ontstaan, gebrek leed, hetwelk de verkorting van eenen voet ten gevolge had, of eigenlijk daar mede in verband stond, is slechts door het aanwenden der Orthopedie, en zulks door de kunst en geleerdheid van den geoefenden Arts, Doctor Hammer, welke tevens Direkteur is van een belangrijk Orthopaedisch genees-etablissement, volkomen op den weg der herstelling."

Het zal welligt niet ondienstig zijn aan te merken, dat, ook in ons vaderland, en wel te 'sGravenhage, door de menschlievende en krachtdadige medewerking van onzen geëerbiedigden Koning, sedert het jaar 1829, een zoodanig op eene zeer uitgebreide schaal gevormd genees-etablissement, onder de leiding van den Hoogleeraar Doktor J. G. Heine van Wurzburg, is tot stand gebragt, in hetwelk een groot aantal merkwaardige geneesresultaten bekend door velen onzer aanzienlijkste landgenooten deswege afgelegde openlijke getuigenis.

Eene zoodanige weldadige inrigting kan alzoo niet genoeg aan de aandacht en in het belang der lijdende menschheid worden aanbevolen.

—Den 4den dezer is, luidens de *Globe*, in Londen, in Bishopsgate-street, een schoenmaker overleden, metname J. Biddles, welke sedert lang onder den naam van den rijken en geldleenenden schoenmaker bekend was, en die ofschoon geene goederen van eenig groot aanbelang behuwd hebbende, door voortdurende werkzaamheid, onafgebroken vlijt, matigheid en spaarzaamheid, welke laatste deugden door hem nu en dan echter wel eens zeer overdreven zijn geworden, aan zijne weduwe het aanzienlijke kapitaal van ruim een millioen p. st. heeft nagelaten. Deze man, wiens gewone jaarlijksche huisselijke uitgaven de som van 50 p. st. of ongeveer 600 gulden niet te boven gingen, was thans, behalve dat hij nog altijd zijn beroep uitoefende, tevens in de Oost-Indische compagnie enz. voor een aanmerkelijk bedrag geïnteresseerd.

— Een onlangs te Petersburg bekend geworden brief uit TOBOLSK, dd. 13 December jl., geeft de volgende niet onbelangrijke schets van het tegenwoordige gezellige leven in Siberie, vooral wat de genoemde stad betreft, die in de Zuidelijke gedeelte der onguur uitgestrekte landstreek, en dus reeds onder een aangenaam en zacht klimaat ligt.

Het gezellige leven, dus luidt die brief, heeft hier in Tobolsk een zeer vrolijk en schitterend aanzigt verkregen. Schier iedere winter-avond biedt hier zijnen vasten gezelschaps-cirkel aan. Voor eenige dagen bevond ik mij op een bal bij den Generaal M., die zijnen geboorte feestdag vierde. Welk eene smaakvolle sierlijkheid! Welk eene verfijnde pracht! Ik bevond er 170 gasten bijeen, zoo uit den militairen als civielen stand; de Heeren in uniform, de jonge dames in zijde, de meer bejaarde schier allen in fluweel. Een woud van pluimvederen en eene schatkamer van edelgesteenten spreidden zich in de danszaal ten toon! De versiering der nevenvertrekken had eenen Petersburgschen glans en de kostbare disch liet niets te wenschen over; het overheerlijk rijke dessert deed ons vergeten, dat wij in Tobolsk leefden, waar geen ooft rijpt! Eergisteren, even na elf ure van eene vrolijke partij te huis komende, meldde mijn bediende den Korporaal der hoofdwacht bij mij aan. Ik dacht dat er in de stad brand was, en buitenshuis was het eene koude van 32 graden. Maar de Korporaal rapporteerde alleenlijk dat de *Klok* (*) pijn in zijn buik had gekregen, in de wacht gebragt was en dat men den Doktor had gehaald.

— In LEIPZIG bevinden zich, volgens een berigt van daar, dd. 28 Februarij, thans 23 boekdrukkerijen. 170 hand- en 4 snelpersen, die onafgebroken 648 zetters en drukkers bezig houden. De behoefte aan papier beloopt jaarlijks ongeveer 10,740 balen, iedere van welke gemiddeld op 25 thalers gerekend kan worden, makende te zamen nagenoeg 268,500 thalers. Gedurende de laatste jaren bedroeg de verzending van drukwerken, gemiddeld, per jaar 30,000 centenaars; waarvan terug zijn gezonden 8,000 centenaars, in voege dat er 22,000 centenaars over Leipzig afgezet zijn geworden. De zuivere waarde van iederen centenaar kan men op 145 thalers stellen, en mitsdien zouden de jaarlijksche omzettingen in den Boekhandel, omstreeks 3,190,000 thalers beloopen. Rekent men alles daarbij, wat de Zuid-Duitsche boekhandelaars te Frankfort a/M., Neurenberg en Weenen onmiddellijk ontbieden en wat de voorname steden onderling verbruiken, dan kan men, zonder overdrijving, veilig $5\frac{1}{2}$ millioen thalers stellen.

(*) *In gansch Tobolsk staat geen kerktoren met een uurwerk, maar naast eene kerk, op 180 schreden van de hoofdwacht, hangt eene groote Klok, onder welke eene schildwacht staat, die op een door de hoofdwacht (waar een uurwerk staat) gegeven teeken, het getal der uren of hoe laat het is, op de Klok moet slaan, en welke schildwacht daarom in de gansche stad* « de Klok" *wordt genoemd.*

AANM. VAN DEN BRIEFSCHRIJVER.

MENGELINGEN.

ZELDZAAM REISAVONTUUR,

vervat in een briefuittreksel van P. L. COURIER *aan Mevrouw* PIGALLE.

—Ik reisde in *Calabrie*, een land vol van slechte lieden, die, zoo ik geloof, niemand beminnen, en inzonderheid den Franschen vijandig zijn.

In deszelfs gebergten zijn de wegen zoo vele afgronden; onze paarden hadden het zeer zwaar. Mijn reiskameraad vooruit rijdende, deed ons een voetpad, dat hem gemakkelijker en korter toescheen, verdwalen. — Het was mijne schuld: behoorde ik mij op een loshoofd van 20 jaren verlaten te hebben? Zoolang het nog dag was, zochten wij onzen weg te midden van het kreupelhout, maar hoe langer wij zochten, hoe meer wij verdoolden, en het ras volslagen nacht, toen wij een huis naderden, dat er zeer zwart uitzag. Wij traden er binnen, niet zonder huivering; maar, wat zouden wij doen? Wij vonden er een gansch gezin van Koolenbranders bij het avondeten, waartoe men, op het eerste woord, ons uitnoodigde. Mijn jonge vriend liet zich niet bidden: en ziedaar ons etende en drinkende, hem ten minste; want ik nam het vertrek en het voorkomen onzer gastheeren naauwkeurig op.

De laatste hadden, wel is waar, al het aanzien van Koolenbranders: maar het vertrek geleek een wapenkamer; ik zag er snaphanen, pistolen, sabels, messen, bijlen en alles wat noodig was, om menschen op eene verschrikkelijke wijs om het leven te brengen. Alles mishaagde mij; en ik bemerkte weldra, dat ik desgelijks mishaagde.

Mijn kameraad, daarentegen, scheen als tot het gezin te behooren; hij lachte en praatte met hen; en, door eene onbezonnenheid, welke ik had kunnen voorzien, vertelde hij weldra, van waar wij kwamen, werwaarts wij gingen, en dat wij *Franschen* waren.

Verbeeld u eens! Alleen, verdwaald, zoo ver verwijderd van alle menschelijke hulp, in de magt van onze doodvijanden!! En daarbij, om toch niets te verzuimen van hetgeen ons ongelukkig kon maken, hing onze vriend den rijken man uit, en zeide aan onzen gastheer, alsmede aan onzen gids, voor den volgenden dag, eene ruime belooning toe. Eindelijk, om de maat vol te meten, sprak hij van zijn valies, beval hun voor hetzelve bijzondere zorg, en dat het aan het hoofdeneinde van zijne legerstede moest geplaatst worden, begeerende, zeide hij, geene andere peluw! Men zou gezegd hebben, dat wij de juweelen der kroon bij ons hadden; en wat meent ge, dat het was? Brieven van zijn meisje! Na geeindigd souper zeide men ons goeden nacht. De huisgenooten sliepen beneden, wij boven, op een hangzolder, zeven a acht voet hoog, werwaarts men met eene ladder opsteeg, eene soort van nest, waar men binnen kwam onder de hanebalken door kruipende, beladen met voorraad voor het gansche jaar.

Mijn reisgenoot klom naar boven, en, met het dierbaar valies onder zijn hoofd, sliep hij aanstonds in. Wat mij betreft; besloten hebbende op te blijven, leide ik een goed vuur aan, en zette mij daarnevens. Reeds was de nacht bijkans verstreken, en begon ik mij zelven gerust te stellen, wanneer nog voor de aanbraak van den morgen, ik, beneden mij onzen hospes met zijne vrouw hoorde praten en kijven; en het oor neigende naar den schoorsteen, welke met dien beneden gemeenschap had, vernam ik duidelijk deze woorden van den man: »Wel dan, in het kort: gij wilt, dat beiden zullen gedood worden?" Waarop de vrouw antwoordde: »Ja zeker!" En nu verstond ik niets meer.

Hoe zal ik u mijne gewaarwordingen beschrijven? Ik kon naauwelijks adem halen: mijn gansche ligchaam werd koud als marmer, zoo ge mij gezien hadt, gij zoudt getwijfeld hebben, of ik dood dan levend was! Hemel! als ik nog daaraan denke!..... Wij beiden nagenoeg zonder wapenen, tegen twaalf of vijftien van dezelve zoowel voorzien! En mijn reisgezel in diepen slaap! Hem wekken of gerucht maken, dat durfde ik niet; alleen ontsnapten, wilde en konde ik ook niet, wijl het venster

wel niet hoog was, maar digt bij hetzelve twee groote deggen als wilven huilden. Ver beeld u zoo ge kunt, mijnen toestand! — Na verloop van een lang en bang kwartier uurs hoorde ik iemand op den trap, en ik zag, door eene spleet van de deur, den huisvader, met de lamp in de eene en een groot mes in de andere hand. Hij naderde — o, welk een ontzettend oogenblik! gevolgd van zijne vrouw. Ik sloop achter de deur. Hij opende dezelve; maar, eer hij binnen trad, gaf hij de lamp aan zijne vrouw over. Nu trad hij voort, met blooten voeten. Zij, hem van verre lichtende terwijl zij met hare hand het licht gedeeltelijk bedekte, fluisterde hem toe: »Zachtjes, zachtjes toch, dat zij niet wakker worden!" De ladder opklimmende, met zijn mes tusschen de tanden, kwam hij bij het bed, waar de arme slapende jongeling den ontblooten hals, als het ware, zijnen moordenaar aanbood.

Deze greep nu het doodelijke werktuig, en met de andere hand .... eene zijde spek, die aan den balk hing, sneed daarvan een goeden reep, en verwijderde zich gelijk hij gekomen was: de deur sloot zich, de lamp verdween, en ik bevond mij alleen met mijne gepeinzen.

Toen het morgen werd, kwam men, met groot gerucht, ons wekken, gelijk wij verzocht hadden. Men zette ons een ontbijt voor, dat, op mijn woord, regt smakelijk was; onder ander twee kapoenen; de eene zeide onze gastvrouw, om op te eten, de andere om mede te nemen. Dezelve ziende, ging er een licht voor mij op, ten aanzien der verschrikkelijke woorden: »Gij wilt dan, dat beiden zullen gedood worden?"

Na geeindigd ontbijt betuigden en betoonden wij aan deze goede lieden, die inderdaad eenen vereerende uitzondering maakten op het doorgaand gedrag hunner landgenooten jegens vreemdelingen, onze erkentenis en vervolgenden onder geleide van eenen gids, onzen togt.

(*Keur van Meng. 1833.*)

Herinneringen uit het gebied der Geschiedenis.

Ligchamelijke Sterkte van GODFRIED VAN BOUILLON.

In den slag bij *Antiochie* schiet een vijandelijk ruiter toe, en houwt *Godfried's* schild aan stukken. Deze heft zijn zwaard op, en klooft als een andere *Pyrrhus* den Muzelman in tweeën: het woedende ros holt met de onderhelft in naar de stad, en verspreidt alomme den schrik.

Nog bij eene andere gelegenheid gaf *Godfried* blijken van ongemeene *ligchaamskracht*. Om dezelve te beproeven, bragt zeker *Emir* voor hem een kameel, en verzocht hem de en den kop af te houwen. *Godfried* deed het met eenen slag. De *Emir* reikte hem nu *zijn* zwaard over, en ook daarmede hieuw *Godfried* een anderen kameel den kop af.

Gevat Antwoord van MARIA REIGERSBERGEN.

Toen *Maria van Reigersbergen*, huisvrouw van *Hugo de Groot*, zich eens beklaagde over het tegen haren man geslogen vonnis, voerde de Heer *Cromhout*, Voorzitter in den Hove van *Holland*, een der vier en twintig regters, die het Delftsch Orakel veroordeeld hadden, haar te gemoet: « Ik versta, dat men alle vonnissen van Regteren moet goed keuren, » waarop de edele vrouw dadelijk vroeg: « dus ook dat van *Kajafas*?"

Merkwaardige Gezegde van S. J. BRUGMANS.

Toen *Napoleon*, tijdens zijne reize door *Holland*, in 1811 op de audientie te *Leyden*, aan de Hoogleeraren in de Geneeskunst vroeg: « *A quel systeme vous attachez vous, de* BOERHAVE *ou de* BROWN?" (Welk systema volgt gij, dat van BOERHAVE of dat van BROWN? antwoordde BRUGMANS zonder aarselen: » *Sire! nous Professeurs cherchons la vérité partout.* (Wij Hoogleeraren zoeken de waarheid overal).

A. J. van der Aa.

GEBOORTE, STERFGEVALLEN, ENZ.

BURGERLIJKE STAND. — In de gepasseerde week zijn ingeschreven, als:

BEVALLEN: Bridget Schwaan, huisvrouw van Alexander Ludwig Brockmann, *dochter*. Catharina Francke, *zoon*. — Amba van Frans van Meijerhoff, *dochter*. — Fannij Maria van Samson, *zoon*. — Margaretha Johanna Christie, *zoon*.

OVERLEDEN: Maria Ruddelsom, dochter van Henrietta Kleman, oud 10 jaren. — Johannes Bentel der, oud 78 jaren.

PUBLIEKE VEILINGEN.

Ter Nieuwe Wees-, Kurateele en Onbeheerde Boedels Kamer.

Maandag, 28 April 1834.

1.) Een Huis en Erf, gelegen ter regterhand aan den rijweg naar *Quatta*. ƒ 2000 De minderjarige kinderen van Aunaatje van Susanna van Bruining.

2.) Een Erf met de daarop staande Gebouwen, gelegen als voren. ƒ 225. S. A. Samuels.

3.) Den Kost- en Kweekgrond, genaamd *den Nieuwen Aanleg*, gelegen als voren, bestaande in onderscheidene concessien. ƒ 1300. J. Quasi van Engel.

4.) Een Erf met de daarop staande Gebouwen, gelegen aan de *Waterkant*, Lª. A. Nº. 65. ƒ 7600. L. Roman, geboren Caster.

5.) Een Huis en Erf met de daarop staande Gebouwen, gelegen aan de *Hoogestraat*, Lª. D. Nºs. 798 en 100. ƒ 800. J. C. P. van de Lande.

— De 41 stuks Slaven, aankomende den Boedel JOHAN GODLIEB ENGEL, zijn gezamenlijk voor eene som van ƒ 20,195 verkocht.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 28 dezer, het Nd. Am. Schip *Juniper* Kapt. C. CROSBY, van *Boston*.

Idem, de Engelsche Schooner *Perseverance*; Kapt. JOHN M. ARTHUR, van *Demerarij*.

UITGEKLAARD.

Den 21 dezer, het Nd. Am. Schip *Fox*, Kapt. C. SAUNDERS, naar *Boston*; lading: 248 vaten Melassie.

Den 26, het Schip *Agenoria*, Kapt. W. VAN DER KOLFF, naar *Middelburg*; lading: 297 vaten Suiker en 10 balen Katoen.

Den 28, het Schip *Hendrika*, Kapt. KLAAS B. DE WEERD, naar *Amsterdam*; lading: 235 vaten Suiker, 27 balen sch. Katoen, 1 baal vuile dito en 117 ℔ Indigo.

ADVERTENTIEN.

Tot narigt van de Belanghebbenden dient, dat de inschrijvings-billetten wegens het *OPBOUWEN* van een *ZIEKENHUIS* op de Plantaadje *Catharina Sophia*, en het leveren van de daartoe benoodigde Bouwstoffen en verdere Toebehooren, ter Secretarie van de Partieuliere West-Indische Bank, zullen worden aangenomen tot *Zaturdag den* 10den *Mei* 1834, *des morgens ten* acht *ure*.

De Secretaris bij de Hoofddirectie voornoemd,

N. G. VLIER.

(19628) De AMBTENAREN, provisioneel belast met het Departement der *Nieuwe Wees-, Kurateele en Onbeheerde Boedels Kamer dezer Kolonie*, bieden aan, tegen behoorlijk intrest en onder voldoende zekerheid, te beleggen eene som van *TIEN DUIZEND GULDEN*, aankomende diverse Minderjarigen.

De gegadigden adresseren zich aan de Edele Achtbare Commissie tot de Zaken van opgemelde Kamer, of aan Ambtenaren voornoemd.

Paramaribo, den 29 April 1834,

G. A. FISCO,
2de Commies.

(15843) De ondergeteekende brengt hiermede ter kennisse van de eerzame Gezagvoerders van Schepen en Makelaars of Scheepsbezorgers, zoo als ook aan alle anderen, wien het mogt aangaan, dat bij in qualiteit als AGENT, alhier belast is met de verrigtingen van *LLOYD'S* te *London*, en van de Associatie van Assuradeurs te *Glasgow*.

Paramaribo, den 28 April 1834.

JOHN GARDNER.

(19610) De ondergeteekende presenteert te *koop*: deszelfs vrij en onbelasten *HUIS* en *ERF*, gelegen aan de *Klipsteenenstraat*, Lª. C. Nº. 23, te bezigtigen van 's morgens 7 tot 11 uren, uitgezonderd Zon- en Feestdagen; alsmede de PLANTAGIE *MOPENTIBO*, gelegen in de rivier *Suriname*, tusschen de Plantagien *Meerzorg* en *Peperpot*.

Wijders zal hij op Woensdag den 7den Mei e. k., ten zijnen Huize, door den Vendumeester A. SALOMONS, publiek doen verkoopen: MEUBELEN en HUISRADEN, differente PLANKEN, en een partij MUZIEK- en SCHRIJNWERKERS INSTRUMENTEN, enz., enz.

De Goederen zijn te bezigtigen één dag vóór en op den verkoopdag.

Paramaribo, den 27 April 1834.

E. ALEXANDER.

SCHEPEN IN LADING.

Naar Amsterdam:

Het nieuw vertimmerd gekoperd Tweedeks Barkschip *Atalanta*, Kapt. C. Meijer. — Adres bij Gebr. Reijns. — Sluit 5 Mei.

Het gekoperd Tweedeks Barkschip *Paramaribo*, Kapt. Klaas Spiegelberg. — Adres bij Gebr. Reijns. Sluit 10 Mei.

Het gekoperd Tweedeks Brikschip de Fenna, Kapt. J. Andresen. — Adres bij L. D. J. van Bommel. — Sluit 5 Mei.

Het gekoperd Tweedeks Pinkschip de Jonge Willem, Kapt. Gerardus van Meedervoort. — Adres bij L. D. J. van Bommel. — Sluit 8 Mei.

Het gekoperd Tweedeks Fregatschip *Catharina Anna Helena*, Kapt. P. H. Bos. — Adres bij L. D. J. van Bommel. — Sluit 15 Mei.

Het gezinkt Schooner Kofschip *Sara Anna Cornelia*, Kapt. H. K. Dikhuis. — Adres bij Leijsner & Scheffer. — Sluit ultimo April.

Het gezinkt Barkschip de *Zwaan*, Kapt. C. J. van Driesten. — Adres bij Leijsner en Scheffer. Sluit 25 Mei.

Het gekoperd Tweedeks Pinkschip de *Vriendschap*, Kapt. Doeke Gerrits Doeksen. — Adres bij J. L. Gelleé. — Sluit ultimo Mei.

Naar Rotterdam:

Het gekoperd Schooner Galjootschip *Margaretha*, Kapt. Hendrik Hagers. — Adres bij van West & de Hart. — Sluit 30 April.

Het gekoperd Bargatijnschip *Guyana*, Kapt. F. Popken. — Biedt deszelfs Bodem aan ter inlading van Koffij en Katoen. — Adres bij van West & de Hart. — Sluit medio Mei.

Naar Gloucester:

De N. A. Brik *Restitution*, Kapt. R. Stanwood. — Adres bij M. A. Keijser.

Ter Drukkerij van FUCHS & Co.